

Sådan sikrer du hensigtsmæssig færdsel på og omkring gården

Arbejds miljø: Der er mange ting, du kan sætte i værk for at undgå ulykker, når maskiner og mennesker færdes på gården. Her får du de vigtigste.

Af arbejdsmiljøkonsulent Lone Højgaard Borg, Anlæg & Miljø, Miljø & Land, Seges
lbo@seges.dk

Livlig trafik med maskiner, traktorer og mennesker, der færdes på arealerne i og omkring gården - for eksempel i høsten og ved grovfoderhøst - kræver ekstra påpasselighed.

Ved at være opmærksom og aftale fælles spilleregler kan mange alvorlige ulykker undgås.

Her er et par eksempler, hvor det gik galt.

Eksempel 1

Majsensilagen skulle indlægges i plansiloer, og der var flere udefrakommende hjælpere, som havde parkeret i arbejdsområdet, fordi parkeringspladsen ikke kunne rumme både medarbejderbiler, servicebiler og gæstebiler. Nogle af bilerne var parkeret langs en gennemkørselsvej. Traktorer med majsvoagne kørte ad gennemkørselsvejen langs plansiloerne, der dækkede for hovedparten af køretøjet.

En minilæsser kørte ud fra en staldport og rundt om bedet på gårdspladsen med høj hastighed. Træerne i bedet tog noget af udsynet til gennemkørselsvejen, og førerens blik fangede de mange biler, og han så derfor ikke trakto-

Sikker færdsel

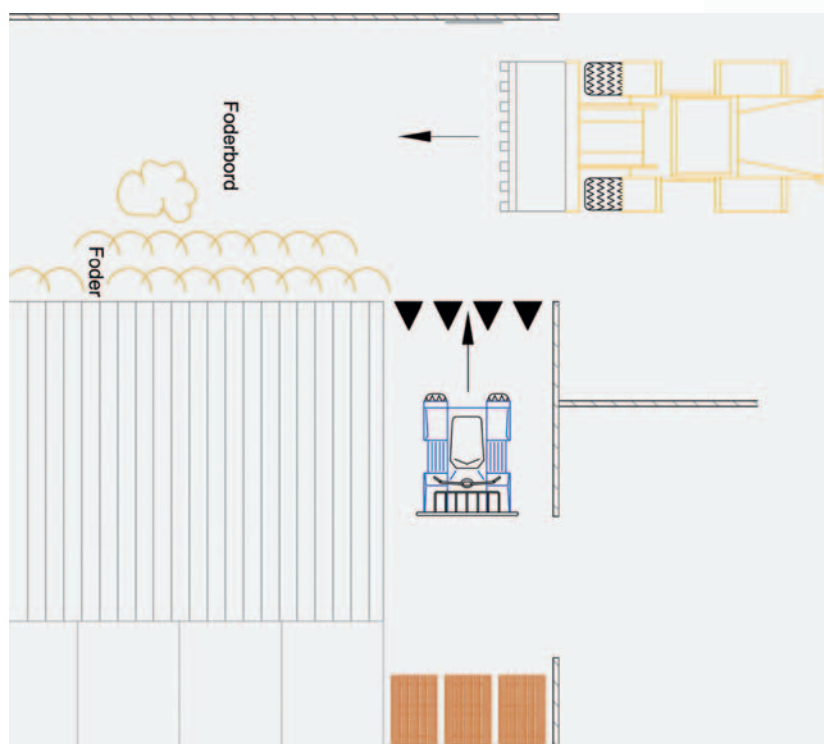
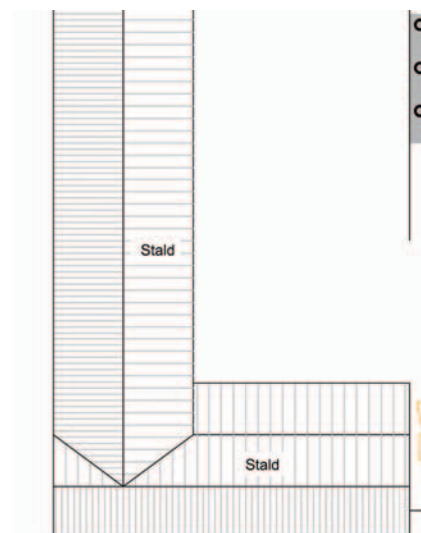
- Almindelige færdselsregler som vigepligt, højrekørsel, holde afstand og kørsel efter forholdene overføres ikke altid til de hjemlige forhold på bedriften, hvor bedriftsejeren selv skal vedligeholde færdselsveje og udarbejde klare færdselsregler.
- Derfor er det nødvendigt at aftale, hvordan færdsel og transport skal foregå, og hvilke regler, der gælder.

ren, der kom frem bag plansiloen. Det resulterede i sammenstød.

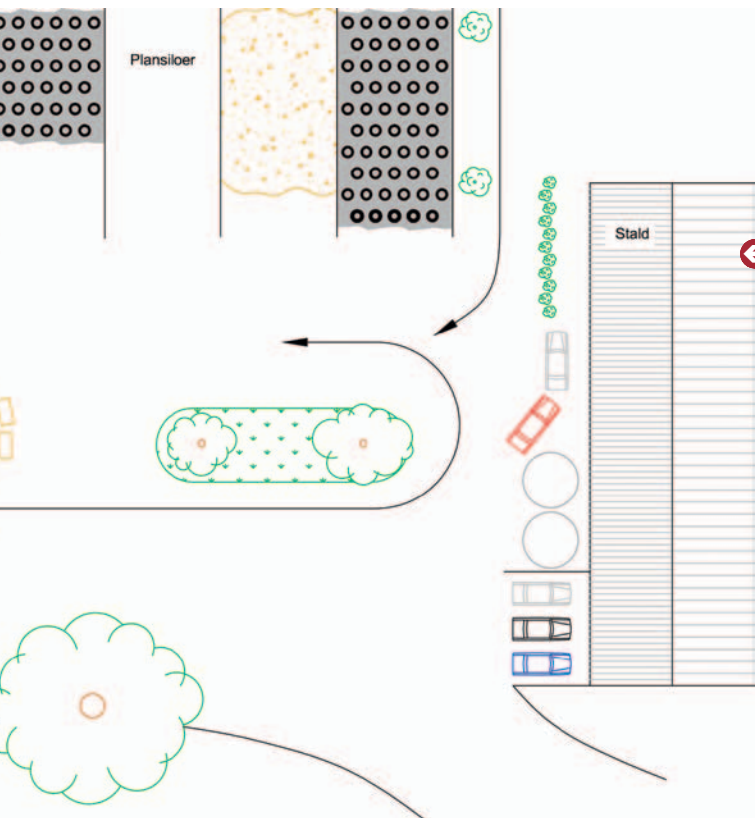
Eksempel 2

En medarbejder havde kørt gårdens ATV ind på en tværgang i enden af kostalden, så han kunne komme af med et par sække. Han havde hørerværn på for at høre musik og for at undgå ATV'ens motorlarm.

Netop som han bakkede ud fra tværgangen til fodergangen, kørte gårdens ejer gummigheden ind ad porten for at

Situationen i eksempel 2, nu med hjaltænder til at signalere fuldt stop ved udkørsel fra stald. Grafik: Seges.

påbegynde fordeling af grovfoderet.

Heldigvis nåede medarbejderen at springe af ATV'en, inden den blev ramt af gummidækkens skovl - men der skete stor materiel skade på ATV'en.

Stor motivation til sikker adfærd

Uheldigvis sker der ofte langt alvorligere ulykker med voldsom personskade og også helt fatale ulykker med døden til følge. Derfor er det vigtigt at gøre arbejdsforholdene sikre.

Hvad siger reglerne?

Færdselslovens regler gælder for landbrugsejendommens udendørsområde herunder også gårdspladsen og arealer, hvor der er adgang for

andre, for eksempel postbiler, renovationsbiler, ansatte og besøgende i egne biler. For at forebygge ulykker på udendørsområdet kan to skiltetypen anvendes:

1) Brug af officielle færdselstavler og afmærkninger, som kræver godkendelse. Er der mange brugere på veje og gårdspladser på bedriftens område, kan en færdselsplan sendes til kommunens tekniske forvaltning. I nogle tilfælde videresender kommunen den til høring hos politiet.

2) Brug af egne skilte. Egne skilte skal ikke godkendes, men det bør vurderes, om egne tavler og skilte får en tilstrækkelig forebyggende effekt.

Snak om reglerne

En række punkter er gode at håndhæve, når sikkerhed og adfærd ved færdsel på gården skal forbedres:

► Drøft hvordan hensigtsmæssig og forsvarlig kørsel praktiseres.

► Instruér medarbejdere og medhjælpere om transport og brug af transportredskaber.

Situationen i eksempel 1 med sammenstød mellem minilæsser og traktor under majsensilering. Grafik: Seges.

► Renhold og vedligehold alle færdselsveje.

► Undgå stabling af halmballer og bigballe i højder, der tager udsynet ved hjørner og færdselsveje.

► Vær ekstra opmærksom på færdslen i områder hvor materiale løftes i højden, overvej afspærring / indhegning.

► Undgå skarpe hjørner med blinde vinkler. Hvis det ikke er muligt, skal der være ensrettet færdsel rundt om skarpe hjørner eller være opsat spejle.

► Adskil kørende og gående færdsel med ledelåger, drivgange, afstribning eller skiltning.

► Brug af refleksveste/reflekser på arbejdstøjet i mørke perioder.

Gå systematisk til værks

Kortlæg al færdslen på bedriften. Brug tegninger/luftfotos af gården og omkringliggende arealer til at tegne ind hvor færdslen foregår.

Det er vigtigt, at medarbejdere og for eksempel familiedeltagere eller andre, der har deres daglige gang på bedriften, deltager. På den måde kortlægges al færdslen på ejendommen. Man kan vælge at give de forskellige typer færdsel

forskellige farver på oversigtskortene, så man tydeligt kan se, hvor der er risiko for, at person- og maskintrafik krydser hinanden.

Det er netop, når 'blød' og 'hård' trafik krydser hinanden, at de alvorligste personskader sker. Læs mere om metoden i vejledningen 'Transport og færdsel på landbrug'.

Løsningsforslag

Når I har fået et godt overblik, udpeges problemområder, hvor der er fare. Herefter vedtages løsninger, og gennemførelse af de forskellige opgaver fordeles. Eksempler på løsningsmuligheder er:

► Indfør klare færdselsregler på bedriften.

► Opsæt relevante skilte.

► Midlertidig skiltning ved sæsonkørsel - for eksempel gylletransport, kørsel af ensilage, halm.

► Tidspunkter med begrænset/ingen kørsel på bestemte veje og pladser.

► Ensrettet færdsel på bestemte steder.

► Ændring i tilkørselsforhold.

► Opsætning af spejle, lys og eventuelt reflekser.

► Etablering af adskillelse mellem gående og kørende trafik.

► Påmaling af markeringer på veje og belægninger for eksempel hjaltænder og striber.

► Rulning af glatte gulvområder for eksempel i stalden.

► Ændring i logistik, for eksempel nye køre- og drivveje.

► Udvid udsyn og overblik over færdslen med spejle - for eksempel ved porte, døre og skarpe hjørner.

► Porte og døre bør have vinduer, som sikrer udsyn.

► Anlæg veje tilstrækkeligt langt fra bygninger.

► Undgå så vidt muligt krydsende færdsel, ændringer i niveauer og smalle passager ved planlægning af byggeri.